

בכלי תוף כלי, ואפלו אין אשתו עמו, * אבל שלא כנגד ראשו אם אין אשתו עמו ^(ט) * (י) מותר, * ואם אשתו עמו צריך כלי ^(י) בתוף ^(י) כלי: ד. * ואשתו עמו במטה ואינו רוצה לשמש, ^(י) מקרי אין אשתו עמו: ה. * להניחם במטה כנגד ^(י) צדו ^(י) דין בתחת מרגלותיו: ו. * שכת ושמש מטה בתפילין, לא יאחז לא בפתים ולא בפרצופות ^(י) עד שיטל ^(י) ידיו, מפני שהידים עסקניות הם ושמה נגעו במקום הטנפת: ז. * ישן בהם וראה קרי, לא יאחז בפתים ^(י) אלא יאחז בפרצופה ומסיר אותם. הגה עד שיקנח הקרי מעלי ^(י) ויטל ^(י) ידיו (בית יוסף): ח. * הנכנס לסעודה קבע ^(י) חולצן ומניח ^(י) על השלחן עד זמן ברכה * וחזור ומניח, ^(י) אכל לאכילת ^(י) צראי אין צריך לחלצן: ^(י)

ו. בית יוסף מזהיר
דבריו מהם, ורובו יורה
שם. ח. סנה כח ט. שם.
י. בכתוב ט. כ. יחשמי
שם פירק ב. הרמב"ם
בפרק ר. מהלכות תפילין
והפוסקים.

באר היטב

(ט) מותר, פשוט, אפילו בלא כלי בתוך כלי רק בכלי אחר מותר, מן אברהם ט"ז
הלא כפי"ח, עין שם ויבר אהרן: (י) כלי, ואין צורך אלא כלי אחר והרמב"ם
כלי שני, עין מן אברהם וט"ז: (י) עמו, וט"ז חולק ואוסר דשמה יבא לידי
תשמיש, עין שם, והר"ם אהרן סותר הראיות של ט"ז, עין שם: (י) צדו, אם
משתמרים במקום אחר לא יניחם במטה כלל, ומיהו אם יש למעלה מראשותיו
מקום גבוה שלשה ספחים או נמוך שלשה מטר, שם מן אברהם: (ט) ידיו,
אחר כך יחלצם עד שיקנח הקרי כמו שכתב סעיף ז:

פלגתא דירושלמי לענין ספר תורה, ובעל נפש יש לו להחזיקו גם כן, כי תפילין יש
לחזור בקדשן מאד

משנה ברורה

(י) מותר, אפילו שלא בכלי כלל, רק שמניחן בענין שלא יתגלגלו משם
לצדדין, כגון שמניחן ^(י) בין בר התחתון לבר שתחת ראשו שלא כנגד
ראשו: (יא) בתוך כלי, דהינו שמניחן בתוך כלי או כיו המיתר להן
(ט) תחת הכר, דהכר מקרי כלי שני, או שניחן בלי כלי כלל ^(ט) תחת
שני כרין, ^(ט) ולא התירו חכמים להניח תפילין תחת מראשותיו
(ט) כשאשתו עמו אפילו בכלי תוף כלי, אלא כדי שישתמרו מן הנכנסים
והעכברים, ולפיכך אם יש לו מקום אחר שישתמרו שם לא יניחם
כלל במטה, ^(ט) ומיהו אם יש למעלה מראשותיו מקום יוצא מן המטה
שהוא גבוה שלשה ספחים או נמוך שלשה ספחים למטה מראשותיו,
מותר להניחן עליו: ד (יב) מקרי וכו', וט"ז אוסר להיות אשתו עמו
במטה עד שניח תפילין כלי בתוך כלי, שמה ישכת וישמש, וכן משמע
בבאור הגר"א, ועין באליה רבה: ה (יג) דין וכו', ^(ט) שפעמים
מתהפך במטה וישכב עליהן, ^(ט) ספסלים שבבית הכנסת, שתחת
הספסלים יש תבה להצניע שם שלית ותפילין, יש אומרים דאסור לישב
על הספסלין, ויש מתיירין, אבל כשיש חלל טפה בהתכה פנוי, מותר
ודאי לישב על הספסלין, ובעל נפש ראוי לו להחמיר שלא במקום
ההתק גם כן, כי תפילין יש להזהר בקדשן מאד, ואם קבעו במסמרים
לבתל, מותר לישב על הספסל: ו (יד) עד שיטל ידיו, ואחר כך
(ט) יחלצם עד שיקנח הקרי, וכמו שכתב סעיף ז: ז (טו) אלא יאחז
(כו') רבנן ^(ט) לא תשינן כל כך שמה נגעו במקום הטנפת, ולכך
הקלו לאחז בפרצופה ולהסירם כדי שלא להשהות התפילין על עצמו
בעוד שהוא מסתב בהקרי: (טו) ויטל ידיו, אבל אחר כך ^(ט) מותר
להניחן אף על פי שהוא טמא: ח (יז) חולצן, דיש ^(י) לחוש שמה
ישתכר בסעודה ויתגנה בתפילין: (יח) על השלחן, כדי שיהיו ^(ט) מונחים
לו לחזר ולהניחן בשעת ברכה: (יט) אבל וכו', בספר שלחן שלמה
מסתפק דאפשר דהוה דוקא מי שמניחן כל היום, אבל לא מי שדרכו
להניח בשעת קריאת שמע ותפלה: (כ) צראי, נראה דשעור אכילת
צראי הוא כפיציה, וכדין סנה בסיון תרלט, יצין שם ונשח ויחזרו:

רשאי לילך בהם לבית הכסא אחרי לה שעה זו ממנה, ואם כן הכי נמי, כיון
והירושלמי אין ראיה, ויש לומר לפי גרסת הפני משה שם וכן גרסת הגר"א
שם בבירואא שם בירואא (מבלי ברכות כג ע"ב) דצריך לפנות קדם שנקנס לסעודה קבע,
אם כן ממילא מברך לברך עתה על התפילין, וספקתנו הוא בשלא נפנה מקדם:

שער הצינן

ג. (ט) נקרא: (כ) מן אברהם וט"ז חולק ואוסר דשמה יבא לידי תשמיש, עין שם, והר"ם אהרן סותר הראיות של ט"ז, עין שם: (י) צדו, אם
משתמרים במקום אחר לא יניחם במטה כלל, ומיהו אם יש למעלה מראשותיו מקום יוצא מן המטה שהו גבוה שלשה ספחים או נמוך שלשה ספחים למטה מראשותיו,
מותר להניחן עליו: ד (יב) מקרי וכו', וט"ז אוסר להיות אשתו עמו במטה עד שניח תפילין כלי בתוך כלי, שמה ישכת וישמש, וכן משמע בבאור הגר"א, ועין באליה רבה: ה (יג) דין וכו', ^(ט) שפעמים מתהפך במטה וישכב עליהן, ^(ט) ספסלים שבבית הכנסת, שתחת הספסלים יש תבה להצניע שם שלית ותפילין, יש אומרים דאסור לישב על הספסלין, ויש מתיירין, אבל כשיש חלל טפה בהתכה פנוי, מותר ודאי לישב על הספסלין, ובעל נפש ראוי לו להחמיר שלא במקום ההתק גם כן, כי תפילין יש להזהר בקדשן מאד, ואם קבעו במסמרים לבתל, מותר לישב על הספסל: ו (יד) עד שיטל ידיו, ואחר כך (ט) יחלצם עד שיקנח הקרי, וכמו שכתב סעיף ז: ז (טו) אלא יאחז (כו') רבנן ^(ט) לא תשינן כל כך שמה נגעו במקום הטנפת, ולכך הקלו לאחז בפרצופה ולהסירם כדי שלא להשהות התפילין על עצמו בעוד שהוא מסתב בהקרי: (טו) ויטל ידיו, אבל אחר כך ^(ט) מותר להניחן אף על פי שהוא טמא: ח (יז) חולצן, דיש ^(י) לחוש שמה ישתכר בסעודה ויתגנה בתפילין: (יח) על השלחן, כדי שיהיו ^(ט) מונחים לו לחזר ולהניחן בשעת ברכה: (יט) אבל וכו', בספר שלחן שלמה מסתפק דאפשר דהוה דוקא מי שמניחן כל היום, אבל לא מי שדרכו להניח בשעת קריאת שמע ותפלה: (כ) צראי, נראה דשעור אכילת צראי הוא כפיציה, וכדין סנה בסיון תרלט, יצין שם ונשח ויחזרו:

לוח עמוד היומי: יום א ב חשירי חשבו - יום ב ו אלול חשבו - יום ג יב יב חשבו - יום ד יח יח חשבו - יום ה כר סיון חשבו

שערי תשובה

מותר, עין באר היטב, ועין באהל יעקב סימן א בספסלים של בית הכנסת שיש
שערים במקום המיוחד לשיבתם תחת הספסל תבה קטנה להצניע שם שלית ותפילין
עליהם וירשבים על הספסל, ויש שאין בהם חלל גבה טפה בינם לבין התפילין המונחים
שם, וכתב לאסור, שם בהשוכה שאחר זה כתב לצד התר, ויש לומר דתחת מרגלותיו
אסור וזהו הדין לישב עליהם הינו, היכא דליקא גבה ויחלל כלל בינם לבין היישוב
או לבין מרגלותיו, משום שהוא מהדקם ברגלי או בכבר משאוי וכו' ויין וכו',
וסם גה, ואי לא מסתפקא אמינא דלמנטרין צריך וכו', ומכל שכן להרחיקה מבידיו
ולשמרה בבית הכנסת במקום קדוש להחמיר בקדושתם על ידי גבה קצת מרחק דאין
לספק בדבר, עין שם, ונראה דמכל מקום יש להחמיר בגבה טפה עמו דמיתר היום
להחמיר בקדשן מאד

באר הגולה

* אבל שלא וכו' מותר, עין במשנה ברורה דרוצה לומר בין בר לכסת, הכי
איתא בגמרא ובכל הפוסקים, ונחיד אפרים שכתב, ואפשר דסבירא לה דרוקא
וכו', איני יודע כונתו שהוא סותר דברי ט"ז ודברי הגמרא, ואולי טעות
סופר יש בדבריו: * ואם אשתו עמו צריך כלי בתוך כלי, עין במשנה
ברורה שכתב, דבצדוף הכר נעשה כלי בתוך כלי, כן כתב הפנן אברהם,
ובאליה רבה מחמיר בהרמב"ם דבעינן כלי בתוך כלי לבד הכר, אבל בבאור
הגר"א משמע כהפנן אברהם, וכן פסקו הדרך התיים ושאר אחרונים:
ד * אשתו וכו' ואיני רוצה לשמש וכו', עין במשנה ברורה בשם הט"ז.
וראיתי בספר מטה יהודה שכתב דאפילו לדעת השלחן ערוך, הינו אם הסכם
אצלו שלא לשמש, סבירא לה דלא תשינן שמה יטל, אבל בסתמא, לכלי
עלמא מקרי אשתו עמו, עין שם: ח * להניחם במטה כנגד צדו וכו',
עין במשנה ברורה השעם, והוא מהתלמודי רבנו יונה, וצריך עיון מהמחיד כו
ע"א, אמר רב פפא שמע מנה תפילין מן הצד שרין ולא תשינן דלמא מגנדר
וכו', ואף אם נפיל כפרח המפולש שם והכונה בין בר לכסת שלא נגד
ראשו, מכל מקום הרי תזינן דלא תשינן דלמא מגנדר, ואין לומר דלפי מה
שפסק הרמב"ם בגדי כהנה נהגו להנחות בהן, אם כן הרי אויל השמע מנה
דרב פפא, מכל מקום הרי מוכח מאותה סוגיא דאם אמרין דלמא מגנדר,
גם שלא נגד ראשו אסור, ואם כן כיון דאנן פסקין בשלחן ערוך דלא נגד
ראשו מותר, הרי דלא תשינן דלמא מגנדר, ואם כן גם מן הצד דלא מותר,
וצריך עיון: ח * הנכנס לסעודה וכו' עד זמן ברכה, ברמב"ם איתא
דילובשן אחר שנטל ידיו מים אחרונים, ומסתמא טעמו כדי שלא ילבשם
בזרים מזהמות, ולא הביאו האחרונים את דבריו, ואפשר ששעם, דלפי מה
דאנן פסקין ברש סימן קעט דאפילו דבור בעלמא אסור להפסיק בין מים
אחרונים לברכת המזון, עין שם בבית יוסף, כל שכן כן, ועין שם ברש
סימן קעט כמנן אברהם, ועין מה שכתב לקמה לענין ברכה: * וחזור
ומניחן, עין בירושלמי בפרק ה' קורא דמוכת שם על כל פנים לכל הגרסאות
עין בפרי מגדים ובספר תרומה דלסעודה קבע כשמסירן צריך אחר כך בשעת
לבישה לחזר ולברך, והנה לדינא, להמחבר לעיל בסימן כה סעיף יב, בודאי
צריך לחזר ולברך, ואפילו לדעת הרמ"א דדעתו שם דכשמסירן על דעת
להחזיר מיד אין צריך לברך, ונראה נמי הרי הסיר והניחו אצלו על השלחן
על דעת לחזר ולהניחו בשעת ברכת המזון, מכל מקום הרי כתבו שם דכשמסירן
על דעת לכנס בהם לבית הכסא צריך לחזר ולברך לכלי עלמא, דמשני שאין
דגורו תויל שלא ילך בעת הסעודה בתפילין, אם כן אחרי ממצוה, וצריך עיון, ומהירושלמי אין ראיה, ויש לומר לפי גרסת הפני משה שם וכן גרסת הגר"א
שם בבירואא שם בבירואא (מבלי ברכות כג ע"ב) דצריך לפנות קדם שנקנס לסעודה קבע,
אם כן ממילא מברך לברך עתה על התפילין, וספקתנו הוא בשלא נפנה מקדם: